

Lorand Gaspar / JÚDEA

[RÉSZLETEK]

A júdeai hegylánc csúcsa és a gori mélyedés között elterülő Júda sivatag kelet felé tárja ki lankás lejtőit, a roppant szénkori tenger dermedt hulláma-ként.

Ez a keleti fekvés védi a nyirkos nyugati szelek-től, s ez tárja ki a keleti szelek perzselő fuvallatának.

A tél ritka szélrohamai a sziklaköpenyek kemény ráncaiba vésődő patakmedrekbe zúdulnak. A csörgedező víz beszivárog a hézagolt szenoni mészkőrétegek pórusaiba. Ezek a föld alatti vizek öntözik aztán a Górra meredélyei alatt megbúvó oázisokat.

De bármily zsupori volt is a tél, elmúltával a vakító csupaszságú horpaszokon is kiütközik valami félnék, gyér zöld, amelynek látása olyan mint az illat. „Örvendezz hát, sivatag aszályos földje... kiáltsd el hangos örömod.”

Az első hamszini szellők csakhamar megperzselik a domborulatok zsenge pihéit. Hogy a nyár újra visszavezesse a tájat egyetlen forrásához. Mily példaszorú sors, a kréta metsző fehérsége és a kovakőerek felhevült barnáinak kisugárzása között. A keleti szél elkapja a porhanyó sziklák porát, és a gögös kékségbe emeli sártorlaszait.

Az orom felé közeledve, elérünk a bibliai midbárig, abba a félsivatagi átmeneti övezetbe, ahol a nomádok legeltetik soványka nyájaikat, és a fellahok asszonyai faekét tolnak a vadcikláment rejtegető kavicsos barázdák között. „Szántója” határához érve, a paraszt az öszvér patái közt megpillantja a Holt-tenger kék vályúját, mely alig nagyobb, mint ez a lebegő karvaly a hasadék fölött.

*

*E be nem vallott gyaloglás megnyílt váraiból jövök,
sötétségem Júdeája, hogy táncolsz a nappali fényben!
A nap megtörtével köveink vallottak nekem
a meg sem született fák mélységeiről
a lombtalan zöldről az úttalan
és rózsátlan szelek sűrűségében –
s az üres forrásról a sírkő alatt,
melynek zuhogásától porlik a márvány
és a fény pigmentjei átvándorolnak
az éjszaka súlyos keblei alá.*

*

*A nap minden reggel
egyetlen szökkenéssel megveti lábát arcomon.
Úgy kapom el ezt az égő sebet, mint egy kormányrudat.*

*

*Sérthetetlen tömörségű ég.
A föld fogva marad kemény törvénytáblái közt,
amelyek mindig újra
forrása mögé utasítják a tekintetet,
éneke folyékony csontozatához.*

*

*A sietség, amivel látni akartunk a rekkenő hőségben
elpazarolta pálya-hitelét, láthatár-tajtékait.
Hogy gátat szabjunk a határtalan tájnak,
amelyen megtörhet a szív,
mindig újra le kellett meztelenednünk.
Ragadozó madarak szállnak fel az úrból,
éles szemükkel a zűrzavarban
véred lüktetésénél sebesebben.
Hova tartasz szentséggelve csökönyös szamaraid között,
te, aki azt hirdetted, hogy a fény felé?*

*

*Fekete hús mely kifog a tűzön
Sivatagi írisz
ennek a dalnak írisze
mely szétszórja a tapintást
a nap két olvashatatlan lapja közt.
A születés veritékében ázó tekintet
egy más gyönyör ágyéka
lassan kiüszod halálodat –*

*

*Szavakat kerestünk a tág terek befutásához
ahol meghajlik a fény s egy pillanatig remeg
a megsemmisült küszöbön.*

*Lepusztult titkaink szétszórt ösvényei
melyekre ráhanyatlak a hőség
tétovázásaink elsárgult füve.*

*Milyen jó szagú kertekről álmodtatok derekunkon
ahol sebeinkről nyalogattuk a port?*

*

*Kútról kútra
szájról szájra
híven őriztük egy
mély kert hitét
nedvek gyűlőhelye
eltemetett illatok
a föld ágyéka alatti sarjadások
de egyik kúttól a másikig
csak a hiány lett mindig élesebb.*

A pihenőhely lázas vizének
metsző fényében állt
mint az Öldöklés Angyala.

*

A fáradságtól dagadt nap hasadékaink közt
kutatja a szánkban repedező agyagot
nedvességünk zöld nyelveit,
és hogy megdöbben kacagásunktól!
Egy szárny márványbaszorult váza
az elmetszett, leszögezett, elfeledett hang.
Valahol mégis ott futkos az ének
vidámsága, mely hirtelen kitarja
a reggel örökös terét –
a mennyek kilenc boltja lehajlik
nedveink kiapadt forrása fölé.

*

Egy nap megláttuk
kezeink közt remegni
a szférák tökélyét.

Félénk egyensúly
mikor a beszéd elakad
ó testiünk csúszómászó lámpafénye!

*

Kelő hússzín barna kenyérben:
a túlparti hegyek, Edom, Moáb.
A szűk ösvény meredek vesztébe
rohanó szemem kapuja,
mint kerengő sas alatt a préda tört köre
amibe sose láthatsz igazán.
Itt egybevegnyül gyalogos és kő porladása –
hanyagul vállukra vetve a teret.

*

Zsoltár-tekerceit kigöngyöli az este
és látatömbjein az elkékült hang
a végesség feneketlen hegységét szavalja
a néma gyülekezet tarfejéit.

A lángbaborító csók küszöbén
oldd meg saruidat!
Milyen hajótörés frissessége
szemedben ez a ragyogás,
melyben minden nap elsüllyed a Kánaán?

Ezek a reggel-közeli szilaj éjszakák!

Etam kiszáradt folyómedreiben jössz
a dél kábulatában mely visszakerget
sátrink alá, de hogy jössz majd
osztozni éhünkön a szemcsés árny alatt
mikor egyetlen láng az egész határ?

Már hallom a lépteket a fény romjain.

*

Testünk a nap ostorcsapásai alatt
görmögy, s megleli csobogásnak medrét az éj.
Tüzek miket egyre sűrűbben fölemésztének
megolvadt taglejtéseink e parton, ahol
elrabolt szívét hajszolva zúg az óceán –
már érezzük a fény halála alól
a reggel langyos trágyadombját gőzölgenni.

*

Ahogy valami kerekesség a férfitenyérben úgy
kitágítja lelkét, hogy az elválík a földtől
A szökevény meredélyén
megpillantom a szél csupaszb tábláit,
otthonod ürességét.
Ugyanegy jel vége és kezdete.

*

Köveink a lüktetés uralma alatt
lassan felfedezték magukban a zsigerek
simaizmok és fázló csontvázak vacogását.
S mindez új mozdulásokat a harmat alatt!
Ó a jázmin-ágyások illatozó vaksága
mikor a nyirkos sötétben zuhog rájuk a fény!

*

Ezredévi menetelések álmatlansága után
a földi reggel késztető tündökletében
mésszel teli szám sosem felejtí őket
s hogy minden reggel a kövön sült kenyér
illatában ébresztett minket rögtönzött táborhelyeinken
így keltünk át Szúron, Etanon, Gifáron
a levegőnek kitett lángoló tüdönkkel
ma végre itt a töretlen este, ó el ne aludj,
fel ne riaszd, ami elválaszthat minket, a fényt.

*

Hány utat nem véstünk föl mezítleen testiünkre!
Hány csúcsot, hány beomlásra ítélt ikervonalat!
Erre az úttalan tájra csak az jöjjön, aki sehonnan se jön.
Jöjjön a fény mely kidönt, mint a fát. Csak annyira remegünk,
hogy éppen őrizzük magunkban a szomjúságot.

*

Mélyen léptem alatt remeg a léptem.
Mélyen ez út alatt remeg az út
mert megszegte a kikezdhethetlen szigort
és a szemmel találkozik a szem
s a szemöldök alatt megolvad a hegy.

*

Ez a nagy ásványi vadállat-tetem
mely ezer ölnyire lenn
halála vizében rohad.
S még lejjebb
hol már nincs különbség mélység s magasság között
e páratlan csapás mely rádszakad.

SOMLYÓ GYÖRGY FORDÍTÁSA